

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

22R/19R

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : जानेवारी – २०२३

सत्र १ ले

विषय: अर्थशास्त्र आणि धर्मशास्त्र (22R414/19R413)

दिनांक : ०६/०१/२०२३

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते १२.३०

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

- प्र. १. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः (२) सानुवादं स्पष्टीकरणं कुरुत। (१४)
१. यथा वायुं समाश्रित्य वर्तन्ते सर्वजन्तवः । तथा गृहस्थमाश्रित्य वर्तन्ते सर्व आश्रमाः ॥
यस्मात्त्रयोऽप्याश्रमिणो ज्ञानेनान्नेन चान्वहम् । गृहस्थेनैव धार्यन्ते तस्माज्ज्येष्ठाश्रमो गृही ॥
 २. सामन्ता वा समग्रामाश्चत्वारोऽष्टौ दशाथ वा । रक्तस्रग्वसनाः सीमां नयेयुः क्षितिधारिणः ॥
अनृते तु पृथग्दण्ड्या राजा मध्यमसाहसम् । अभावे ज्ञानचिह्नानां राजा सीम्नः प्रवर्तिता ॥
 ३. गृहस्थस्तु यदा पश्येद्वलीपलितमान्मनः । अपत्यस्यैव चापत्यं तदारण्यं समाश्रयेत् ॥
सत्यज्य ग्राम्यमाहारं सर्वं चैव परिच्छदम् । पुत्रेषु भार्या निक्षिप्य वनं गच्छेत्सहैव वा ॥
- प्र. २. अधोलिखितेषु द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं स्पष्टीकरणं कुरुत। (१२)
१. मृदुदण्डः परिभूयते ।
 २. क्रिया हि द्रव्यं विनयति नाद्रव्यम् ।
 ३. भक्तिरेषा न बुद्धिगुणः ।
- प्र. ३. कयोरपि द्वयोरूपरि लघुनिबन्धं लिखत। (१४)
१. त्रयी (विद्या)
 २. राज्ञः कृते इन्द्रियजयः
 ३. दूतप्रेषणम्
 ४. राज्ञः दिनक्रमः
- प्र. ४. लघुनिबन्धौ लिखत। (२) (१४)
१. लिखितप्रमाणम्
 २. अष्टौ विवाहप्रकाराः
 ३. संन्यासस्य अधिकारी
 ४. स्वमिपालविवादः
- प्र. ५. कंसस्थितेषु योग्यविकल्पं लिखत। (०६)
१. परमर्मज्ञः प्रगल्भश्छात्रः। (कापटिकः / उदास्थितः / तापसव्यञ्जनः)
 २. भूम्यनन्तरा । (अरिप्रकृतिः / मित्रप्रकृति / उदासीन)
 ३. हि राजा पौरजानपदान् हि ग्रसते । (अल्पकोशो / महाकोशो / मध्यमकोशो)
 ४. पैशाचश्चाष्टमो (अधमः / उत्तमः / मध्यमः)
 ५. त्वं सत्यधामासि। (तुले / माले/ बाले)
 ६. ऊर्ध्वं संन्यासमुपदिशन्ति । (सप्तत्या / अशीत्या / नवत्या)